

Projectplan Stedelijke Basisschool De Wereldreiziger – Quellinstraat 31, 2018 Antwerpen

Actief Burgerschap – Democratische school

1. Aanloop – Januari en Februari 2019

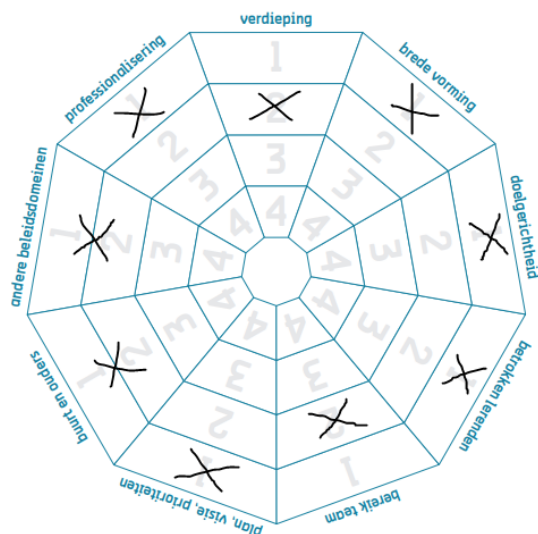
In januari 2019 stelde De Wereldreiziger zich kandidaat voor 'de democratische school', de eerste jaargang van het actief-burgerschapsprogramma van de cyclus 2019-2024.

Als geselecteerde school werd De Wereldreiziger uitgenodigd op een tweedaagse in februari 2019. De school sprak de ambitie uit om een voorloper te willen zijn op elk van de vijf pijlers van AB. Ze willen hiervoor een 5-jarenplan opstellen. Ze zetten daarom in het schooljaar 2019-2020 sterk in op structuur, leerlijnen en een gepast aanbod. Op actieniveau wensen ze te werken rond levenslessen van collega's en leerlingen.

De school startte alvast een ontwikkelgroep Actief Burgerschap om de verankering van Actief Burgerschap op school te coördineren. Deze groep bestaat uit 3 collega's die versterkt worden door iemand van het team Actief Burgerschap van het Stedelijk Onderwijs.

2. Inschalen maturiteitsniveau – 27 augustus 2019

Als startpunt ging de coördinatiegroep in augustus aan de slag met de kwaliteitswijzer AB om de maturiteit van de huidige schoolwerking te bepalen.

Sterke punten?

Waar is de school straf in -
Besef van de hoge diversiteit op de school zorgt voor een grote differentiatie. Kinderen krijgen eerlijke kansen en voelen zich ook zo behandeld -

Thuisalenbeleid -

Ruimte voor een eigen lesstijl
- Het schoolteam wil hetzelfde en kan terecht bij elkaar. Er is veel afstemming over missie en visie.

Welke ondersteuning vraagt de school?

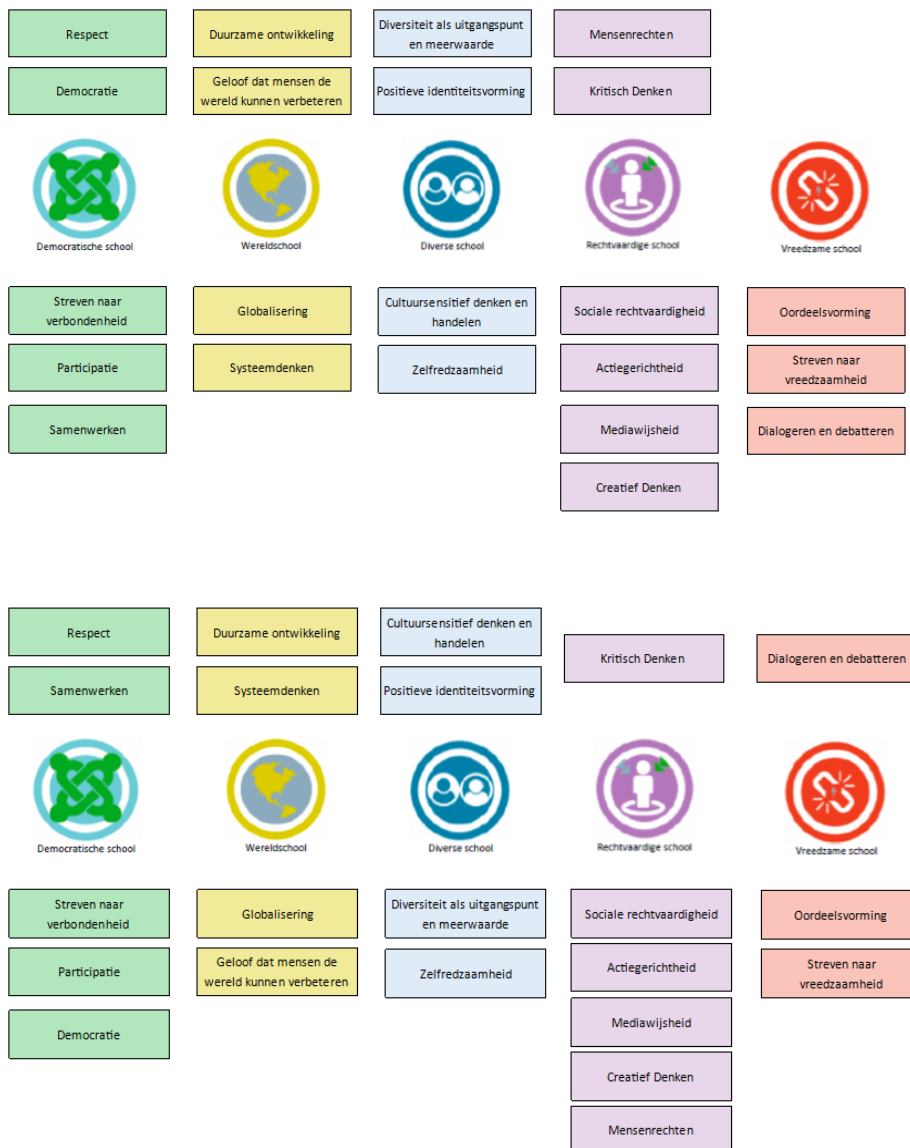
- De garantie dat we met elke klas resultaat boeken
- De ontwikkelgroep kan extra coaching gebruiken
- Hulp bij het maken van een groeiboekje

Het is zinvol om deze oefening ook op het eind van het schooljaar nog eens te maken met de directie en de ontwikkelgroep, om te bekijken op welke vlakken de school erop vooruitgegaan is, en op basis daarvan een plan van aanpak voor verdere uitrol in het komende jaar te bepalen. De ontwikkelgroep is alvast optimistisch dat er snel vooruitgang zal geboekt worden!

3. Gedragen startpunt – 29 augustus 2019

Op basis van een interactieve workshop kon het schoolteam in twee groepen het kader AB leren kennen. Samen bepaalden ze de leerdoelen AB die voor hen prioriteit hebben. In het niveauschema AB plaatsten zij acties die al op school gebeuren.

Na het aanvullen van het niveauschema bemerkte één groep dat ze als schoolteam al veel acties rond de Diverse school doen. In beide groepen werd de Democratische School en Wereldschool als prioritaire schoolconcepten naar voren geschoven. Er is dus draagvlak om in het schooljaar 2019-2020 aan deze twee schoolconcepten te werken. De uitdaging is om de verschillen nog meer te overstijgen en in te zetten op verbondenheid.

4. Leerdoelclusters AB selecteren – 16 september 2019

De ontwikkelgroep bevestigde op basis van de workshop met het leerkrachtenteam om in het schooljaar 2019-2020 rond de Democratische school en Wereldschool te werken.

De leerdoelen AB worden in 15 clusters geplaatst. De ontwikkelgroep selecteerde 5 clusters binnen de Democratische school en de Wereldschool. Dit gebeurde op basis van wat het leerkrachtenteam als belangrijkste leerdoelen in het startpunt naar voren schoven.

	Pijler	Schoolstreefdoel	Leerdoelen voor lerenden
	Actuele en maatschappelijke uitdagingen	De rechtvaardige school	K: Sociale rechtvaardigheid en mensenrechten V: Mediawijsheid, kritisch en creatief denken A: Actiegerichtheid en engagement
	Samen school maken	De democratische school	K: Democratie V: Samenwerken en participeren A: Respect en streven naar verbondenheid
	Omgaan met conflicten	De vreedzame school	K: Oordeelsvorming V: Debatteren en dialogeren A: Streven naar veiligheid en vreedzaamheid
	Werken vanuit diversiteit	De diverse school	K: Diversiteit als normaliteit en meerwaarde V: Cultuursensitief denken en handelen A: Positieve identiteitsvorming en zelfredzaamheid
	Internationalisering	De wereldschool	K: Duurzaamheid en globalisering V: Systeemdenken A: Geloof dat ik kan bijdragen aan een betere wereld

Wanneer de Wereldreiziger rond deze vijf leerdoelencusters acties opzet en/of leerlijnen uittekent, zorgt dit voor een verankering van minstens 1/3de van de pijlers van AB!

5. Overkoepelende acties – 16 september 2019

De ontwikkelgroep werkt aan de volgende overkoepelende acties voor het komend schooljaar:

- De werking visueel maken en up to date houden.
 - De ontwikkelgroep maakt het kader AB zichtbaar in de leraarskamer of een ruimte waar leerkrachten veel aanwezig zijn. Vanuit dit kader legt de ontwikkelgroep de link tussen de acties op school en de leerdoelen AB.
Idee: in de centrale hal samen met Stedelijk Lyceum Quellin?
 - De ontwikkelgroep maakt ook het niveauschema zichtbaar voor de directie en leerkrachten. Alle acties die leerlingen, leerkrachten en het beleid neemt zijn in dit niveauschema zichtbaar en gelinkt aan de vijf pijlers van AB. De ontwikkelgroep heeft interesse om dit niveauschema op een forex op te hangen.
- Communicatie en beleidsvoering.
 - De ontwikkelgroep is ervoor verantwoordelijk dat de collega's op een regelmatige en doelgerichte manier geïnformeerd worden van de ontwikkelingen op de school. De directie van de Wereldreiziger initieerde hiervoor een ontwikkelgazzet. De ontwikkelgroep schrijft regelmatig artikels om zo collega's te informeren en wederzijdse engagementen tussen collega's en de ontwikkelgroep duidelijk te bepalen.
 - De ontwikkelgroep bepaalt een moment bij de start van het tweede semester om de collega's in groep in te lichten over een stand van zaken: de keuzes die de

ontwikkelgroep op basis van de input van de leerkrachten gemaakt heeft, de acties die reeds ondernomen werden en een verder plan van aanpak.

6. Acties rond de leerdoelclusters AB – 16 september 2019

- Verticale leerlijnen rond de leerdoelen van de Democratische school en Wereldschool (zie bijlage 1 voor de aanzet van één leerlijn)
 - De ontwikkelgroep stelt op basis van het competentiemodel AB verticale leerlijnen op op kennis-, vaardigheids- en attitudeniveau. Momenten van samenkomst werden bepaald: 21/10/19 – 18/11/19 – 2/12/19 – 18/12/19
 - In een tweede fase vraagt de ontwikkelgroep aan de collega's van elke graad (kleuter, eerste, tweede en derde graad) om hun aanbod, evaluatiemethode en eindtermen daarin onder te brengen. Vandaaruit kunnen hiaten opgespoord worden, wat dan weer aanleiding kan geven tot extra ontwikkelvragen.
 - De ontwikkelgroep zit bij de start van het tweede semester samen met de vakleerkrachten en stelt een eigenaar aan voor elke leerlijn rond een leerdoel AB. De eigenaar zal een werkgroep rond een leerlijn voorzitten. De ontwikkelgroep blijft eigenaar van alle leerlijnen en in elke werkgroep neemt iemand van de ontwikkelgroep deel aan de ontwikkeling van de leerlijn.

- Uitwerken van enkele operationele doelstellingen onder een bepaalde leerlijn. Termijn: 2de semester 2019-2020.
 - Klassenraad: Achteraan in de klas hangt een bord op waar leerlingen en leerkracht punten plaatsen die tijdens lessen naar boven komen. 1u/week maakt de leerkracht tijd om met de leerlingen rond één van de punten een gesprek te starten. Veel leerdoelen van AB kunnen hiermee aangeraakt worden.
→ Eigenaarschap: Thalia, opnemen in sociale vaardigheden
 - Levenslessen: Eventueel integreren bij levensbeschouwing om via de levenslessen van Luther/Jezus/Mohammed/... een vergelijking te maken.
→ Eigenaar: Illham
 - Wijsheidsclub: Na het bezoek van Deepak Ramola aan De Wereldreiziger start wijsheidsclub waar leerkrachten en leerlingen samen levenslessen opschrijven en dit op een levenslessenmuur zichtbaar in de school ophangen. Idee om de levenslessen van de leerkracht te laten omringen door de levenslessen van de kinderen.
 - Zorgwerking: Opstarten van een groeiboekje doorheen de schoolcarrière waardoor ook het leerlingenbeleid in een vast kader zit. Groeiboekje kan rond kindgesprekken, levenslessen en ontwikkelen van talenten gaan.
→ Eigenaar: Jonathan
 - Kringgesprekken: Een gesprek aan het begin van elke dag/les. Samen met collega's bepalen welke doelen in elk kringgesprek moeten bereikt worden, bijvoorbeeld rustig aan de dag beginnen, interactiekans verhogen, Lesjes van een half uur maken.
→ Eigenaar: ontwikkelgroep

7. Samenwerking

Het team Actief Burgerschap ervaart de taken die bij hen gelegd worden als haalbaar en binnen hun veld van expertise vallen. Het neemt daarbij de rol van coach op, die ernaar streeft om een professionele burgerschapscoördinatie op school te installeren tegen het eind van het schooljaar 2019-2020.

De Wereldreiziger engageert zich om de eigenaar van deze acties te zijn, en in te staan voor de uitvoering voor zover dit binnen de expertise van het team leerkrachten en de ontwikkelgroep valt.

Aangezien deze coördinatie deels met middelen van de ondersteunende diensten van het Stedelijk Onderwijs tot stand komt, engageert de school zich om responsief te zijn over de behaalde resultaten, en als ambassadeur en best practice op te treden van hun werking binnen het Stedelijk Onderwijs.

Bijlage 1 – Leerlijn Democratische school: Kennisluik democratie

 Democratische school		Kleuterschool	Eerste graad	Tweede graad	Derde graad
Leerdoelen AB	Kennis DEMOCRATIE	A. REGELS, RECHTEN EN Plichten Kennen de regels en weten dat er een sanctie volgt bij het overtreden van de regels.	A. REGELS, RECHTEN EN Plichten Kennen de noodzaak van regels, verantwoordelijkheden, rechten en plichten op de school.	A. REGELS, RECHTEN EN Plichten Kennen de noodzaak van regels, verantwoordelijkheden, rechten en plichten in de buurt en weten dat deze aangepast worden.	A. REGELS, RECHTEN EN Plichten Kennen de noodzaak van regels, verantwoordelijkheden, rechten en plichten in de wereld en weten dat deze aangepast worden.
	Vaardigheden	B. OPBOUW VAN DE SAMENLEVING Kunnen beschrijven hoe hun omgeving georganiseerd is.	B. OPBOUW VAN DE SAMENLEVING Kunnen beschrijven hoe hun school en de wereld georganiseerd is.	B. OPBOUW VAN DE SAMENLEVING Kunnen beschrijven hoe de wereld georganiseerd is.	B. OPBOUW VAN DE SAMENLEVING Kennen de principes van een representatieve democratie.
	Attitudes	D. LIDMAATSCHAP Kleuters ervaren dat ze tot verschillende groepen behoren.	D. LIDMAATSCHAP Leren dat ze tot bepaalde groepen behoren (vrienden, familie, klas, ...)	D. LIDMAATSCHAP Leren dat binnen een groep bepaalde afspraken gelden (rituelen, gewoontes, normen, waarden, ...)	D. LIDMAATSCHAP Begrijpen dat het behoren tot een maatschappij vrijheden en verantwoordelijkheden met zich meebrengt.
Activiteiten, projecten, lessen					

Evaluativormen				
Eindtermen				

Bijlage 2 – Leerlijn Democratische school: Vaardigheden samenwerken en participeren

 Democratische school		Kleuterschool	Eerste graad	Tweede graad	Derde graad
Leerdoelen AB	Kennis	A. SAMEN NADENKEN Durven gedachten en gevoelens te uiten over een idee op vraag van de leerkracht	A. SAMEN NADENKEN Kunnen onder begeleiding van de leerkracht aan elkaar de sterke en zwakke punten van een idee als feedback geven.	A. SAMEN NADENKEN Kunnen onder begeleiding van de leerkracht aan elkaar de sterke en zwakke punten van een idee als feedback geven.	A. SAMEN NADENKEN Kunnen in overleg gezamenlijk ideeën ontwikkelen en aan elkaar feedback geven om een idee te versterken. De leerkracht laat het proces los.
	Vaardigheden SAMENWERKEN & PARTICIPEREN	B. SAMEN BESLISSEN Ervaren en aanvaarden een beslissing die bij meerderheid is genomen.	B. SAMEN BESLISSEN Ervaren onder begeleiding dat er verschillende vormen van beslissen bestaan. Ze leren achter een idee een idee te staan als dit gekozen werd.	B. SAMEN BESLISSEN Ervaren onder begeleiding dat er verschillende vormen van beslissen bestaan. Ze leren achter een idee een idee te staan als dit gekozen werd en leren vertrouwen op de expertise bij elkaar.	B. SAMEN BESLISSEN Nemen gezamenlijk een beslissing door verschillende standpunten en expertise te laten meespelen. Ze gebruiken bottom-up strategieën om een draagvlak voor de beslissing te creëren.
	Attitudes	C. SAMEN UITVOEREN Nemen verantwoordelijkheid voor de eigen taak. Als de taak klaar is, kunnen ze zeggen of deze goed of niet goed is uitgevoerd.	C. SAMEN UITVOEREN Door midden van sturende vragen van de leerkracht kunnen ze het proces evalueren wat goed en niet goed ging. De leerkracht voorziet kaartjes met verschillende rollen. Onder begeleiding voeren ze de taken uit vanuit hun rol.	C. SAMEN UITVOEREN Door midden van sturende vragen van de leerkracht kunnen ze het proces evalueren wat goed en niet goed ging. De leerkracht voorziet kaartjes met verschillende rollen. Onder begeleiding voeren ze de taken uit vanuit hun rol.	C. SAMEN UITVOEREN Nemen zelf een beslissing wie welke rol opneemt en zijn verantwoordelijk voor de eigen taak om het gezamenlijk proces te laten slagen. Door middel van richtvragen en/of open vragen evalueren zij zelf het proces.

Activiteiten, projecten, lessen				
Evaluatievormen				
Eindtermen				